

Lähettäjä: Kuntalaisaloitepalvelu <noreply@kuntalaisaloite.fi>
Lähetetty: keskiviikko, 5. tammikuuta 2022 13:19
Vastaanottaja: Kirjaamo
Aihe: Kuntalaisaloite: Valosaasteen vähentäminen Tampereella
Liitteet: Kuntalaisaloite_2022-01-05_24,266_osallistujat.pdf

Luokat: Vihreä luokka

Saate kunnalle

Kuntalaisaloite

Valosaasteen vähentäminen Tampereella

Tampere

Aloite luotu Kuntalaisaloite.fi-palveluun 1.12.2021

Aloitteen julkaisupäivämäärä 7.12.2021

”Valosaaste on keinovalo, joka palaa väärään aikaan, suuntautuu muualle kuin aiottuun kohteeseen, aiheuttaa terveys- tai ympäristöhaittoja, tai joka koetaan ärsyttäväksi tai rumaksi.

Valosaastetta kutsutaan myös haittavaloksi” (Lyytimäki ja Rinne 2013)

Valosaaste on nykyään yksi nopeimmin kasvavista ympäristöongelmista. Maailmanlaajuisesti keinovalon määrä lisääntyy keskimäärin kuusi prosenttia vuodessa. Valosaaste vaikuttaa yksilön ravinnon saantiin, lepoon ja elintoimintoihin. Myös elinympäristömme ja siellä olevat kasvit ja eläimet kärsivät valosaasteen haitoista. Välillisiä haittoja syntyy valaistusenergian tuottamisen energian aiheuttamista päästöistä ja luonnonvarojen kulutuksesta.

Valaistuksen vaikutus terveyteen

Teollistuneissa maissa ongelmamme on että vietämme suunnilleen 90% ajasta sisätiloissa. Päivisin sisätiloissa on yleensä vähemmän valoa kuin ulkona. Toisaalta yöllä taas emme voi nauttia luonnollisesta pimeydestä mikä olisi luontaista lajillemme – ja itse asiassa kaikissa luonnossa oleville lajeille.

Vähäinenkin keinovalo yöllä vaikuttaa elimistöömme. Tutkimusten mukaan se vaikuttaa elintasosairauksiimme kuten syöpiin, diabetekseen ja ylipainoon.

Monissa tutkimuksissa keinovalaistuksen on todettu olevan naisten rintasyövässä merkittävä asemassa. Israelissa tehty tutkimuksessa jossa käytettiin apuna satelliitteja, havaittiin selvä korrelaatio keinovalaisun ja rintasyöprien välillä.

Keinovalolla on myös merkittävä rooli unettomuuden aiheuttamisessa, joka on länsimaisen ihmisen kansantauti.

Tähtitaivaan katoaminen

Kolmannes maailman ihmisistä ei nykyään voi nähdä Linnunrataa asuinpaikaltaan. Euroopassa 40% ja Pohjois-Amerikassa vain 20% näkee tähtitaivaan kotiseutunsa yötaivaalla.

Tämä on tulos maailmanlaajuisesta kartoituksesta joka julkaistiin vuonna 2016.

Kaupungistuneet maat kärsivät valosaasteesta eniten. Yllättävää oli, että suomalaiset altistuvat valosaasteelle enemmän kuin EU-kansalaiset keskimäärin.

Voisi kuvitella että kun pikkuhiljaa siirrymme LED-valaistukseen joka on energiatehokkaampaa kuin perinteinen natriumvalaisimet tilanne parantuisi. Mutta näin ei ole, vaan arvioiden mukaan jos teiden valaistuksessa siirryttäisiin pelkästään LED-valaisuun, yötaivaan kirkkaus noin kaksinkertaistuisi.

Keinovalaisun vaikutus luontoon (ja ihmisiin)

Luontoon pääsevä valo on lähtökohtaisesti saastetta. Arvioiden mukaan kaksi kolmasosaa maapallon selkärangattomista lajeista on aktiivisia pimeässä tai hämärässä. Lepakkolajeista liki kaikki ja sammakkoeläimistäkin yli 90 % on pimeäaktiivisia. Myös kasvit tarvitsevat pimeyttä elintoimintojensa rytmittämiseen ja solujen normaaliin toimintaan.

Tutkimuksen mukaan keinovalaistus aiheuttaa myös hyönteiskatoa.

Pahimmillaan valosaaste vauhdittaa lajin taantumista ja johtaa paikalliseen sukupuuttoon.

Jos laji on ekosysteemin toiminnan kannalta tärkeä avainlaji, vaikutukset ulottuvat koko ravintoketjuun ja muuttavat ekosysteemiä arvaamattomasti.

Valaiseminen ja energiankäyttö

Maailman energiankulutuksesta valaisuun käytetään 19% (vuonna 2005).

Tämä vastaa noin 70 prosenttia maailman autoliikenteen hiilidioksidipäästöistä ja 7 prosenttia kaikista fossiilisten polttoaineiden käytön aiheuttamista päästöistä.

Suomessa valaistujen katuosuuksien pituus on yli kaksinkertaistunut 1980-luvun alusta.

Johtopäätökset – suositukset

Valosaasteen lisääntymisellä on useita haittavaikutuksia elinympäristöömme.

Vaikka se ei välttämättä ole yhtä suoraan ja välittömästi vaikuttamassa ihmiseen ja luontoon kuin esimerkiksi ilmansaasteet on siihenkin puututtava.

Onneksi nykyaikaisella tekniikalla voidaan tehdä jo paljon ja kaiken lisäksi valaistuksen järjeistämällä voidaan saavuttaa myös taloudellisia säästöjä.

Älykästä valaisua on toteutettu tähän mennessä ainakin Kouvolassa ja Paraisilla .

Edellä mainittujen perustelujen johdosta ehdotan, että Tampereellakin toteutetaan jokin seuraavista toimintatavoista:

1. Katuvalaistusta sammutetaan soveltuvin osin yöaikaan klo 00 – 06 välisenä aikana (tai pimeän ajan mukaan)
2. Katuvalaistusta himmennetään yöaikaan klo 00 – 06 välisenä aikana (tai pimeän ajan mukaan).
3. Katuvalaistusta ohjataan liiketunnistimilla niin että valaistusta voidaan vähentää tai jopa sammuttaa tarpeen mukaan yöaikaan.

Lisätiedot

<https://royalsocietypublishing.org/doi/10.1098/rstb.2014.0120>

<https://www.tandfonline.com/doi/full/10.1080/07420520801921572>

<https://www.science.org/doi/10.1126/sciadv.1600377>

<https://www.science.org/doi/10.1126/sciadv.abi8322> http://www.earth-policy.org/data_highlights/2011/highlights15

<https://www.kouvola.fi/asuminen-ja-ymparisto/kadut-ja-liikenne/kadut/katuvalaistus/>

<https://www.pargas.fi/fi/-/gatubelysning>

Vastuhenkilö

Osallistujia yhteensä 58

Osallistujaluettelo liitteenä

Jos aloitteeseen on lisätty video

Video on katseltavissa aloitteen sivulla Kuntalaisaloite.fi-palvelussa.

Lisää kunnan vastaus aloitteeseen:

<https://www.kuntalaisaloite.fi/fi/municipality-login?management=JI5N8TO03b2vjiaEaCjmcl1DHF72MKKvbaZIVNf1>

Tämä viesti on lähetetty Kuntalaisaloite.fi-palvelun kautta. Aloitteen otsikko ja sisältö on tarkastettu. Lisätietoja, vastuuhenkilöiden tietoja ja saatetta ei ole tarkastettu.

Katso tämä aloite Kuntalaisaloite.fi-palvelussa

<https://www.kuntalaisaloite.fi/fi/aloite/24266>

Epäiletkö että viesti tuli väärään osoitteeseen? Ole hyvä ja poista tämä viesti.